

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
H.M. de Jonge
d.t.v. de Minister van Justitie en Veiligheid
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum	8 september 2020	Bij beantwoording de datum en
Ons kenmerk	PaG/B&S/18407	ons kenmerk vermelden.
Doorkiesnummer(s)	5.1.2e (secretariaat)	
E-mail	5.1.2e@om.nl	
Uw kenmerk	1732042-209005-PG	
Bijlage(n)	Richtlijn voor strafvordering art. 68 lid 3 Wpg	
Onderwerp	Strafvorderingsbeleid onttrekking aan de maatregel van verplichte quarantaine (art. 68 lid 3 Wpg)	

Geachte heer De Jonge,

Aanleiding

Op 11 augustus jl. informeerde u de Tweede Kamer over de ontwikkelingen rondom de bestrijding van het novel coronavirus, waaronder uw voornemen tot invoering van verplichte quarantaine voor een (beperkte) groep mensen die niet bereid is vrijwillig opvolging te geven aan de dringende adviezen van de GGD om in (thuis)quarantaine te gaan. In het plenaire debat van 12 augustus jl. bleek dat een groot deel van de Kamer alleen ruimte ziet voor een quarantaineverplichting bij positief geteste mensen indien alle andere (vrijwillige) middelen zijn uitgeput.¹ In uw reactie op het debat gaf u te kennen zo snel mogelijk te willen starten met verplichte (thuis)quarantaine voor personen die daadwerkelijk zijn besmet met het novel coronavirus én niet op vrijwillige basis in quarantaine wensen te gaan.

In deze brief informeert het College van procureurs-generaal (hierna: het College) u over het strafvorderingsbeleid (**bijlage 1**) dat passend wordt geacht voor besmette personen die zich hebben onttrokken aan een door de voorzitter van een veiligheidsregio (hierna: VVR) opgelegde maatregel van quarantaine zoals bedoeld in art. 35 van de Wet publieke gezondheid (hierna: Wpg) en die dientengevolge als verdachte van het misdrijf van art. 68 lid 3 Wpg kunnen worden aangemerkt.

¹ Aangenomen motie van het lid Jetten c.s. (*Kamerstukken II* 2019-20, 25 295, nr. 482).

Datum 8 september 2020
Ons kenmerk PaG/B&S/18407
Pagina 2/4

Wettelijk systeem van isolatie en quarantaine

Het College hecht eraan vooraf op te merken dat het een wetsinterpretatie die erop neerkomt dat de maatregel van quarantaine aan besmette personen kan worden opgelegd niet vanzelfsprekend acht. Uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat de wetgever isolatie heeft bedoeld voor *besmette personen* en de maatregel van quarantaine voor *mogelijk besmette personen*.² Bij een positieve test komt dit 'vermoeden van besmetting' te vervallen en is sprake van een besmette persoon.³ Weliswaar dient – ook wanneer gelet op dit wettelijk systeem in beginsel isolatie aan de orde zou zijn – voor de minst ingrijpende maatregel te worden gekozen (art. 31 lid 2 sub c Wpg), maar het is de vraag of de opvatting dat een 'redelijke wetsuitleg' met zich brengt dat hieronder óók de gedwongen quarantaine van art. 35 Wpg moet worden begrepen standhoudt bij een rechter. Het College merkt op dat hiermee een (fors) juridisch risico wordt gelopen⁴ en dat het OM deze interpretatievraag expliciet aan de rechter zal voorleggen. Naar het College heeft begrepen is er op uw departement nagedacht over een nieuw artikel 35b Wpg dat tegemoet zou komen aan deze zojuist en ook al eerder⁵ door het College gemaakte opmerkingen. Een dergelijk artikel zou het genoemde risico kunnen wegnemen.

Strafrecht als ultimum remedium

Het College beschouwt strafrechtelijke interventies op basis van art. 68 lid 3 Wpg als sluitstuk van het overheidsoptreden en daarmee als *ultimum remedium*. Dit sluitstuk is bedoeld voor generale preventie en norminscherping. Het College kan zich voorstellen dat het uitzonderlijke geval waarin een besmette persoon zich aan gedwongen quarantaine onttrekt de VVR aanleiding kan geven deze persoon in het belang van de volksgezondheid ter isolatie te doen opnemen in de gesloten afdeling van een ziekenhuis.⁶ Hiertoe is vereist dat er ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat door verspreiding van de infectieziekte. De GGD-arts infectieziektebestrijding (IZB) beoordeelt per geval of daarvan sprake is. Het

² Overigens ziet artikel 31 lid 1 sub a Wpg – de bepaling die betrekking heeft op isolatie – strikt genomen niet uitsluitend op de 'bewezen' lijder, maar ook op de betrokkene ten aanzien van wie de VVR "gegronde redenen heeft om aan te nemen" dat deze aan een groep-A-ziekte lijdt.

³ Het College neemt aan dat de GGD-arts infectieziektebestrijding zijn advies (ingevolge art. 18 Wpg) omtrent het 'ernstig gevaar voor de volksgezondheid' – waar mogelijk – mede zal baseren op een testuitslag of (hevige) klachten die passen in het ziektebeeld van het *novel coronavirus*.

⁴ Als de rechter geen machtiging tot voortzetting van de quarantaine geeft, vervalt de beschikking van de VVR (de Wpg bepaalt dit niet met zoveel woorden, maar deze gang van zaken vloeit voort uit het systeem van de wet).

⁵ Het College vertrouwt u bekend met zijn brief aan de minister van J&V d.d. 16 augustus 2020, kenmerk 18388.

⁶ Art. 34 lid 1 Wpg verduidelijkt dat de opnemings ter isolatie ten uitvoer wordt gelegd in een gesloten afdeling van een door de Minister van VWS aangewezen ziekenhuis.

Datum 8 september 2020
Oms kenmerk PaG/B&S/18407
Pagina 3/4

College meent dat deze door de Wpg-wetgever met waarborgen omklede procedure de meest geëigende grondslag vormt voor een vrijheidsbeperkende maatregel jegens een besmet persoon. Het vorenstaande brengt met zich dat de berechting van besmette personen die ervan worden verdacht zich aan de maatregel van gedwongen quarantaine te hebben onttrokken normaliter achteraf zal plaatsvinden, namelijk wanneer zij gezond (en niet langer besmettelijk) zijn.

Overweging ten overvloede

Volledigheidshalve overweegt het College dat het uitdrukkelijk niet zijn bedoeling is om met strafvorderlijke instrumenten (bijvoorbeeld voorlopig hechtenis) of met strafrechtelijke maatregelen (bijvoorbeeld de maatregel van artikel 38v Sr) verdachten van 'onttrekking' alsnog te dwingen tot het naleven van de maatregel van gedwongen quarantaine. Daarbij speelt mede een rol dat het – naar het oordeel van het College – contraproductief is om aantoonbaar besmette (en eventueel zelfs zieke) personen naar binnen te halen in de strafrechtketen – plaatsen van detentie daaronder uitdrukkelijk begrepen. Overigens heeft het College in uw Kamerbrief van 11 augustus jl. ook geen verzoek gelezen om strafvorderlijke bevoegdheden in te zetten ter bescherming van de maatschappij tegen (verdere) verspreiding van het novel coronavirus.

Slotoverweging

Met de bovenstaande kanttekeningen in het achterhoofd heeft het College een richtlijn opgesteld voor de te hanteren strafmaat bij het niet-naleven van een opgelegde quarantainemaatregel door besmette personen. Het College benadrukt dat deze beleidslijn niet los kan worden gezien van de kanttekeningen in de onderhavige brief. Tot besluit is van belang dat voor de strafeis in concrete gevallen altijd naar de omstandigheden van het geval en de ernst van de situatie zal worden gekeken, waarbij – kort gezegd – de gevaarzetting voor anderen maatgevend zal zijn. Uiteindelijk is het echter aan de strafrechter om in individuele gevallen een passende straf te bepalen en op te leggen.

Hoogachtend,

het College van procureurs-generaal,

5.1.2e

Datum 8 september 2020
 Ons kenmerk PaG/B&S/18407
 Pagina 4/4

Bijlage 1: Richtlijn voor strafvordering art. 68 lid 3 Wpg

Artikel 68 lid 3 Wpg: Onttrekking aan de maatregel van quarantaine

Deze richtlijn heeft betrekking op onttrekking aan de quarantainemaatregel zoals bedoeld in art. 35 Wpg, niet op isolatie zoals bedoeld in artikel 31 Wpg.

N.b. deze richtlijn ziet uitsluitend op situaties waarin sprake is van een aantoonbare besmetting met het coronavirus.

verspreidingsrisico	first offender	recldeive
Cat. 1: laag ¹ :	GS 2 wkn ov of TS 60 uren	maatwerk
Cat. 2: middelmatig ² :	GS 1 mnd ov of TS 120 uren	maatwerk
Cat. 3: hoog ³ :	GS 3-6 mnd ov	maatwerk

Bijzonderheden

Het OM beschouwt strafrechtelijke interventies op basis van artikel 68 lid 3 Wpg als sluitstuk van het overheidsoptreden en daarmee als *ultimum remedium*. Dit sluitstuk is bedoeld voor generale preventie en voor norminscherping. In het uitzonderlijke geval waarin een besmette persoon zich aan gedwongen quarantaine onttrekt, kan de voorzitter van de veiligheidsregio besluiten deze persoon ter isolatie te doen opnemen in een door de Minister van VWS aangegeven ziekenhuis (art. 31 Wpg). Hiertoe is vereist dat er ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat door verspreiding van de infectieziekte. De GGD-arts infectieziektebestrijding (IZB) beoordeelt per geval of daarvan sprake is. Het OM is van oordeel dat deze medische beoordeling de meest geschikte grondslag is voor een vrijheidsbeprijdende maatregel jegens een besmet persoon. Gelet op dit niet waarborgen ontklede instrumentarium worden geen strafvorderlijke instrumenten (zoals voorlopige hechtenis) ingezet om in voorkomende gevallen alsnog naleving aan een quarantainemaatregel af te dwingen en zal berechting van besmette personen die zich onttrekken aan gedwongen quarantaine achteraf plaatsvinden, namelijk zodra zij weer gezond (en niet langer besmettelijk) zijn.

Verspreidingsrisico

¹ Het verspreidingsrisico dat verdachte heeft gecreëerd tijdens de onttrekking is laag (bv. verdachte werd aangetroffen op een leeg strand of in een bos).

² Het verspreidingsrisico dat verdachte heeft gecreëerd tijdens de onttrekking is middelmatig (bv. verdachte werd aangetroffen in een supermarkt, winkelcentrum of andere goedbezochte plaats).

³ Het verspreidingsrisico dat verdachte heeft gecreëerd tijdens de onttrekking is hoog (bv. verdachte werd aangetroffen in een café of andere goedbezochte besloten ruimte waarin de 1.5m afstand niet kon worden gehandhaafd).